

Uchwała Nr IV-~~88~~/2012
Zarządu Powiatu Wołomińskiego
z dnia ~~26~~ września 2012 r.

w sprawie: przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2012-2015

Na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.) oraz § 3 „Zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami oraz z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” stanowiących załącznik do uchwały Nr XI-112/2011 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 26 października 2011 r. w sprawie przyjęcia „Zasad...” (Dz.Urz.Woj.Maz. z 2011 r. Nr 210, poz. 6320), Zarząd Powiatu Wołomińskiego uchwała, co następuje:

§ 1

1. Zarządza się przeprowadzenie konsultacji społecznych, których przedmiotem będzie projekt uchwały Rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2012-2015.
2. Projekt uchwały Rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2012-2015, stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

1. Termin rozpoczęcia konsultacji: 26 września 2012 r.
2. Planowany termin zakończenia konsultacji: 9 października 2012 r.
3. Obszar, na terenie którego realizowane będą konsultacje: teren Powiatu Wołomińskiego.
4. Formy, w których realizowane będą konsultacje:
 - 1) opublikowanie na stronie internetowej www.powiat-wolominski.pl oraz na stronach Biuletynu Informacji Publicznej www.bip.powiat-wolominski.pl: informacji o przystąpieniu do konsultacji zawierającej zaproszenie do udziału w konsultacjach, informacje zawarte w uchwale Zarządu Powiatu, udostępnienie dokumentu poddanego konsultacjom,
 - 2) wywieszenie informacji o planowanych konsultacjach w siedzibie Starostwa Powiatowego w Wołominie,
 - 3) przekazanie informacji o planowanych konsultacjach radnym Powiatu Wołomińskiego,
 - 4) przekazanie dokumentu do konsultacji: gminom Powiatu Wołomińskiego, placówkom ochrony zdrowia z terenu Powiatu Wołomińskiego, placówkom oświatowym z terenu Powiatu Wołomińskiego,
 - 5) przekazanie dokumentu do konsultacji Powiatowej Społecznej Radzie ds. Osób niepełnosprawnych,
 - 6) konsultacje międzywydziałowe,
 - 7) konsultacje w ramach Zespołu o charakterze doradczym i inicjatywnym ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.

§ 3

Kalendarz czynności związanych z przeprowadzeniem konsultacji stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 4

Uwagi / wnioski / propozycje do projektu uchwały Rady Powiatu Wołomińskiego można zgłaszać za pośrednictwem:

- 1) internetu na e-mail: woz@powiat-wolominski.pl,
- 2) telefonu: (22) 787-43-03 wew. 142, faxu: (22) 787-43-03 wew. 143,
- 3) poczty na adres: Starostwo Powiatowe w Wołominie,
05-200 Wołomin ul Prądyńskiego 3,
- 4) osobiście w siedzibie: Starostwa Powiatowego w Wołominie
Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, pokój nr 03,
wykorzystując formularz stanowiący załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Naczelnikowi Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

(Handwritten signature in blue ink)
STAROSTA
Piotr Uściński

ADWOKAT

(Handwritten signature in blue ink)
Lucyna Żochowska

NACZELNIK
Wydziału Spraw Obywatelskich

(Handwritten signature in blue ink)
Dorota Romarćzuk

Z-ca NACZELNIKA WYDZIAŁU
Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej

(Handwritten signature in blue ink)
Bożena Woldon

Uchwała Nr
Rada Powiatu Wołomińskiego
z dnia

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2012-2015

Na podstawie art. 4 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.) art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 Nr 231, poz. 1375, ze zmianami) w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128), Rada Powiatu Wołomińskiego uchwała, co następuje:

§ 1

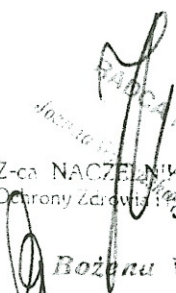
Przyjmuje się „Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2012-2015”, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Wołomińskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z-ca NACZELNIKA WYDZIAŁU
Ochrony Zdrowia i Gminy Społecznej
Bożena Wołosz

UZASADNIENIE

do uchwały Rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2012-2015

Zgodnie z wytycznymi zawartymi w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego, który został przyjęty przez Rady Ministrów w rozporządzeniu z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128), samorzady powiatowe obok samorządów województw i gmin zostały zobowiązane do opracowania i przyjęcia lokalnych programów ochrony zdrowia psychicznego, które obejmowałyby w szczególności:

- promocję zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym,
- zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej, powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej,
- upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy społecznej i oparcia społecznego,
- aktywizację zawodową osób z zaburzeniami psychicznymi

Projekt Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2012-2015 został opracowany we współpracy z Powiatowym Zespołem Koordynującym realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, powołanym Uchwałą Nr IV/178/2011 Zarządu Powiatu Wołomińskiego z dnia 26 lipca 2011 r.

Zarząd Powiatu Wołomińskiego, zgodnie z postanowieniami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz uchwałą Nr XI-112/2011 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 26 października 2011 r. w sprawie przyjęcia „Zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Powiatu Wołomińskiego oraz z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”, ogłosił przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2012-2015”. Konsultacje odbyły się w okresie od do 2012 r.

Wstęp	4
I. Diagnoza problemu na terenie powiatu wołomińskiego	5
1.1. Charakterystyka powiatu	5
1.2. Skala natężenia chorób psychicznych na terenie powiatu wołomińskiego	6
II. Placówki zajmujące się ochroną zdrowia psychicznego na terenie powiatu wołomińskiego	15
2.1. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	15
2.2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	16
2.2.1. Specjalistyczna Poradnia Rodzinną	16
2.3. Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Drewnica”	17
2.3.1. Zespół Leczenia Środowiskowego	20
2.3.2. Warsztat Terapii Zajęciowej	20
2.4. Ośrodek Profiaktyki i Terapii Uzależnień	20
2.5. Zakład Opiekuńczo-Lecznicy Psychiatryczny	22
2.6. Środowiskowe Domy Samopomocy	22
2.7. Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne	25
2.8. Zespoły Szkół Specjalnych	27
2.9. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	30
2.10. Klub Osób Niepełnosprawnych Umysłowo „Muminki”	30
III. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje	32
3.1. Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „EMPATIA”	32
3.2. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym	33
3.3. Stowarzyszenie „Pracownia Rozwoju Osobowości”	33
3.4. Fundacja „Dzieci Ulicy”	34
3.5. Fundacja "O Godne Życie Dla Dzieci Upośledzonych Jezus Ufamy Tobie"	34
3.6. Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej „Towarzystwo Przyjaciół Dzieci”	35
3.7. Fundacja "AND I AM UP"	35
IV. Analiza SWOT	36
V. Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego i jego realizacja	38
5.1. Priorytety Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	38
5.2. Harmonogram realizacji zadań	39
Cel główny 2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostromnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej	41
5.3. Partnerzy programu	42

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2012 – 2015

5.4. Źródła finansowania programu i oczekiwane efekty	43
5.5. Ewaluacja i monitoring.....	43
Spis tabel	45

Wstęp

Zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111 poz. 535 z późn. zm.), ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć także stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także osoby fizyczne i prawne.

Strategia działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej, określona została w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego, który został przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 24 poz. 128) a także w Mazowieckim Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego przyjętym uchwałą Nr 270/130/12 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 31 stycznia 2012 roku.

W celu realizacji tego zadania polegającego na opracowaniu i koordynowaniu realizacji powiatowego programu ochrony zdrowia psychicznego, Zarząd Powiatu Wołomińskiego uchwalał Nr IV-178/2011 z dnia 26 lipca 2011 r., powołał Powiatowy Zespół Koordynujący realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w powiecie wołomińskim.

W skład Zespołu weszli przedstawiciele:

- Starostwa Powiatowego w Wołominie;
- Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Zabkach;
- Powiatowej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Wołominie;
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie;
- Zespołu Szkół Specjalnych;
- Poradni Psychologiczno Pedagogicznej;
- Powiatowego Urzędu Pracy w Wołominie;
- Środowiskowego Domu Samopomocy w Wołominie;
- Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Wołominie;
- Specjalistycznej Poradni Rodzinnej w Wołominie;
- Stowarzyszenia Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „EMPATIA”.

Głównym celem Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego jest promowanie zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym oraz dążenie do zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i dostępnej opieki zdrowotnej a także innych form pomocy, które umożliwiają funkcjonowanie w środowisku rodzinnym oraz społecznym.

I. Diagnoza problemu na terenie powiatu wołomińskiego

1.1. Charakterystyka powiatu

Powiat wołomiński liczy 216 631 mieszkańców (zajmuje pod względem największej liczby ludności pierwsze miejsce wśród powiatów ziemskich regionu województwa mazowieckiego). Gęstość zaludnienia wynosi średnio 220 osoby na 1 km² i jest zróżnicowana w zależności od gminy. Gminy o największej liczbie ludności to: Wołomin, Żąbki, Marki, Radzymin, Tuszcz, Kobyłka i Zielonka, natomiast najmniej zaludnione to gminy wiejskie: Strachówka, Poświętne, Dąbrówka, Jadów i Klembów. Blisko dwukrotnie więcej ludności zamieszkuje w powiecie wołomińskim w mieście – 144.017 niż na wsi – 69.697.

Tabela 1. Ludność gmin powiatu wołomińskiego wg płci i miejsca zamieszkania

Wyszczególnienie	Ogółem	M		K		Miasta		Wieś	
		M	K	Razem	K	Razem	M	K	
powiat wołomiński	213.714	102.979	110.735	144.017	68.313	75.704	69.697	34.666	35.031
Dąbrówka	7.305	3.663	3.642	-	-	-	7.305	3.663	3.642
Jadów	7.596	3.749	3.847	-	-	-	7.596	3.749	3.847
Klembów	9.104	4.482	4.622	-	-	-	9.104	4.482	4.622
Kobyłka	19.291	9.270	10.021	19.291	9.270	10.021	-	-	-
Marki	26.062	12.410	13.652	26.062	12.410	13.652	-	-	-
Poświętne	5.930	3.018	2.912	-	-	-	5.930	3.018	2.912
Radzymin	21.113	10.334	10.779	9.127	4.356	4.771	11.986	5.978	6.008
Strachówka	2.916	1.504	1.412	-	-	-	2.916	1.504	1.412
Tuszcz	18.838	9.294	9.544	7.529	3.652	3.877	11.309	5.642	5.667
Wołomin	50.549	23.986	26.563	36.998	17.356	19.642	13.551	6.630	6.921
Żąbki	27.594	13.038	14.556	27.594	13.038	14.556	-	-	-
Zielonka	17.416	8.231	9.185	17.416	8.231	9.185	-	-	-

gdzie: M – Mężczyźni, K – Kobiety Źródło: www.stat.gov.pl

1.2. Skala natężenia chorób psychicznych na terenie powiatu wołomińskiego

Najczęstszymi przyczynami niepełnosprawności w Polsce w roku 2009 były choroby narządu ruchu oraz choroby układu krążenia. Osoby ze schorzeniami psychicznymi i umysłowymi stanowiły ok. 14% ogółu niepełnosprawnych co przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Osoby niepełnosprawne w wieku 15 lat i więcej według występujących grup schorzeń w 2009 r.

W podziale na:		
Uszkodzenia i choroby narządu ruchu		2 835,9
Uszkodzenia i choroby narządu wzroku		1 388,7
Uszkodzenia i choroby narządu słuchu		696,5
Schorzenia układu krążenia		2 520,6
Schorzenia neurologiczne		1 676,1
Schorzenia psychiczne		511,8
Upośledzenie umysłowe		201,9
Inne schorzenia		1 378,5
Niepełnosprawni - ogółem		5 078,5

Źródło: Stan Zdrowia Ludności Polski w 2009 r. (GUS 2011)

Potwierdzają to również dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie, który rocznie wydaje ponad 1900 orzeczeń.

Tabela 3. Osoby powyżej 16-go roku życia wg stopnia i przyczyny niepełnosprawności w 2010 r.

Lp.	Przyczyny niepełnosprawności	Stopień niepełnosprawności		art. 5a ustawy		Liczba orzeczeń
		znaczny	umiarkowany	znaczny	umiarkowany	
1	01-U	7	22	-	-	30
2	02-P	29	98	-	-	141
3	03-L	4	25	-	-	75
4	04-O	22	18	8	4	52
5	05-R	50	394	89	1	537
6	06-E	0	32	5	-	37
7	07-S	24	118	40	-	182
8	08-T	12	22	4	-	39
9	09-M	10	9	2	-	22
10	10-N	79	167	19	2	267
11	11-I	23	108	15	-	146
12	12-C	2	-	-	-	2
Ogółem		272	1013	233	9	1 530

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie za 2010 r.

Tabela 4. Osoby przed 16-tym rokiem życia wg przyczyny niepełnosprawności w 2010 r.

Lp.	Przyczyny niepełnosprawności	Liczba orzeczeń
1	01-U	29
2	02-P	16
3	03-L	25
4	04-O	8
5	05-R	39
6	06-E	22
7	07-S	54
8	08-T	6
9	09-M	5
10	10-N	78
11	11-I	56
12	12-C	48
Ogółem:		386

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie za 2010 r.

gdzie 01-U - upośledzenie umysłowe; 02-P - choroby psychiczne; 03-L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu; 04-O - choroby narządu wzroku; 05-R - upośledzenie narządu ruchu; 06-E - epilepsja; 07-S - choroby układu oddechowego i krążenia; 08-T - choroby układu pokarmowego; 09-M - choroby układu moczowo-płciowego; 10-N - choroby neurologiczne; 11-I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zespłecenia, choroby układu krwionośnego; 12-C - schorzenia ogólnorozwojowe.

Najczęściej przyczyną niepełnosprawności osób po 16 roku życia w powiecie wołomińskim, tak jak w Polsce, są choroby narządu ruchu i neurologiczne oraz układu oddechowego i krążenia. Największy udział wśród niepełnosprawnych poniżej 16 roku życia stanowią dzieci z chorobami neurologicznymi i układu oddechowego.

Orzeczenia wydawane osobom z chorobami psychicznymi lub upośledzeniem umysłowym, jak wynika z tabeli 5 i 6, stanowią ok. 12% orzeczeń wydawanych osobom powyżej 16 roku życia i ok. 20% orzeczeń stwierdzających niepełnosprawność dzieci.

Tabela 5. Osoby z chorobami psychicznymi oraz upośledzeniami umysłowymi powyżej 16-go roku życia.

Lata	Przyczyny niepełnosprawności	Stopień niepełnosprawności		Razem liczba orzeczeń
		znaczny	umiarkowany i lekki	
2008	01-U	5	15	149
	02-P	29	99	
2009	01-U	11	14	177
	02-P	43	129	

2010	01-U	7	22	1	161
	02-P	29	98	4	
2011	01-U	19	19	9	178
	02-P	11	113	7	

gdzie: 01-U – upośledzenie umysłowe; 02-P – choroby psychiczne.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie.

Tabela 6. Osoby z chorobami psychicznymi oraz upośledzeniami umysłowymi przed 16-tym rokiem życia.

Lata	Przyczyna niepełnosprawności	Liczba orzeczeń	Orzeczenia ogółem
2008	01-U	30	75
	02-P	45	
2009	01-U	40	81
	02-P	41	
2010	01-U	29	45
	02-P	16	
2011	01-U	17	26
	02-P	9	

gdzie: 01-U – upośledzenie umysłowe; 02-P – choroby psychiczne.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie.

Zgodnie z analizą danych otrzymanych z Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Drewnica” w Zabkach, najczęstszym schorzeniem leczonym w Szpitalu i Poradni Zdrowia Psychicznego jest schizofrenia. Na drugim miejscu są nawracające depresje i zaburzenia dwubiegunowe; następnie organiczne zaburzenia psychiczne, zaburzenia nerwicowe, upośledzenia umysłowe i zaburzenia osobowości. Szczegółowe dane przedstawia tabela 7.

Tabela 7. Liczba chorych hospitalizowanych i leczonych w Szpitalu i Poradni Zdrowia Psychicznego w latach 2008-2010 z podziałem na jednostki chorobowe.

Lp.	Jednostki chorobowe	2008	2009	2010	razem
1.	Organiczne zaburzenia psychiczne	814	846	911	2571
2.	schizofrenia	1505	1507	1581	4593
3.	Inne zaburzenia psychiczne i urojenkowe	444	454	497	1395
4.	Depresje nawracające i zaburzenia dwubiegunowe	1156	1167	1208	3531
5.	Zaburzenia nerwicowe	400	462	529	1391
6.	Zaburzenia osobowości	75	66	72	213
7.	Upośledzenia umysłowe	135	154	177	466
8.	Całościowe zaburzenia rozwojowe	1	1	4	6
9.	Inne nieokreślone zaburzenia psychiczne	2	0	0	2

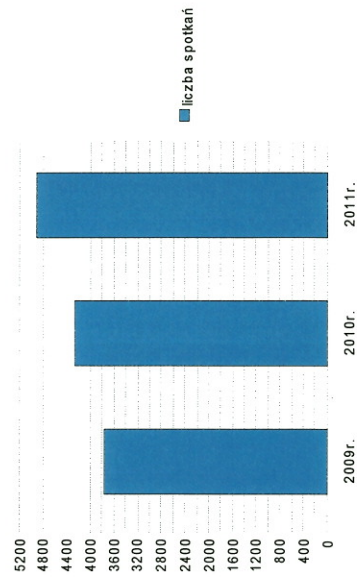
Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „DREWNIKA”.

Zespół Leczenia Środowiskowego, funkcjonujący w formie jednostki organizacyjnej Szpitala, może przyjąć łącznie 160 osób chorych psychicznie. Prowadzi on działalność na terenie Pragi Północ i Pragi Południe oraz Ząbek, Zielonki, Marek, Wołomina i Kobyłki. Obecnie obejmuje opieką tylko 30 osób mieszkających na terenie powiatu wołomińskiego, pomimo, że wykwalifikowana kadra gotowa jest zaopiekować się większą ilością osób.

Do **Specjalistycznej Poradni Rodzinnej** działającej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzime w Wołominie najczęściej zgłaszają się osoby nie mogące sobie poradzić z trudnościami rodzinnymi. Kolejną grupę stanowią osoby z zaburzeniami nerwicowymi związanymi ze stresem - pod postacią somatyczną, a następnie osoby z zaburzeniami zachowania, zaburzeniami osobowości oraz trudnościami emocjonalnymi i zaburzeniami nastroju.

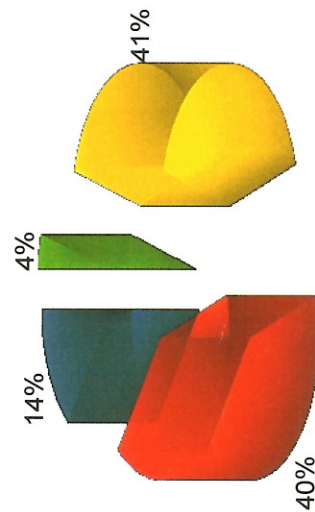
W roku 2011 w ramach Specjalistycznej Poradni Rodzinnej odbyło się 4900 spotkań psychologów z osobami zgłaszającymi się do poradni, w tym 812 w ramach wolontaryjnych/stazowych form współpracy. Dostępność poradni w roku 2011r. szacowana jest na 7062 godzin pracy różnych form płatnej współpracy oraz 1020 godzin pracy wolontaryjnej/stazy bezpłatnych.

Liczbę działań psychologicznych (ambulatoryjnych), w formach psychoterapii, poradnictwa, interwencji i diagnoz, na terenie SPR (PCPR) w poszczególnych latach, przedstawia poniższy wykres:

Poniższy wykres przedstawia procentowy rozkład form podejmowanych działań w ramach Specjalistycznej Poradni Rodzinnej :

Z wykresu wynika, iż :

■ 1 konsultacja ■ 2-4 konsultacje i diagnozy ■ 5-20 działań terapeutyczne ■ 21 terapia długoterminowa

- 14% zgłaszających się osób odbywa tylko jedną konsultację z psychologiem, w czasie której możliwe jest jedynie wstępne zorientowanie się w problemie pacjenta oraz ewentualne skierowanie go do innej placówki,
- 40% zgłaszających się osób uczestniczy w 2-4 spotkaniach z psychologiem, w czasie tym możliwa jest do przeprowadzenia dokładniejsza diagnoza oraz przekazanie konkretnych informacji co do dalszego postępowania oraz określenie zgłaszanego problemu,
- 41% zgłaszających się osób uczestniczy w od 5 do 20 kolejnych spotkaniach z psychologiem, w tym czasie możliwe jest podjęcie konkretnych działań diagnostycznych oraz terapeutycznych, w czasie których możliwe jest udzielenie konkretnej pomocy zgłaszającym się osobom, przy czym zdiagnozowany problem można określić jako występujący w średnim natężeniu,
- 4% zgłaszających się osób uczestniczy w 21 i więcej liczbie spotkań z psychologiem w czasie tym możliwa jest do przeprowadzenia terapia długoterminowa, obejmująca nawet kilkuletnie leczenie, używając takich metod możliwe jest leczenie nawet głęboko zaburzonych osób.

Tabela 8. Liczba pacjentów przyjętych w Specjalistycznej Poradni Rodzinnej w Wołominie na 2010 r. w podziale na rodzaje zaburzeń.

Rodzaj zaburzeń	Liczba pacjentów
Organiczne zaburzenia psychiczne	2
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem środków psychoaktywnych	2
Schizofrenia, zaburzenia schizotypowe i urojemnowe	4
Zaburzenia nastroju	17
Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną	61
Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych	24
Upośledzenie umysłowe	2
Zaburzenia zachowania i emocji dziecięce i młodzieńcze	29

Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi	1
Zaburzenia rozwoju psychicznego	1
Trudności rodzinne	75
Trudności emocjonalne	22
Sytuacje kryzysowe	8
Ogółem	248

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze Specjalistycznej Poradni Rodzinnej w Wołominie.

Z pomocy specjalistów działających w Poradni korzystają głównie mieszkańcy gmin, na których terenie ma siedzibę Poradnia (Wołomin, Radzymin) lub położonych w bezpośrednim ich sąsiedztwie (Kobyłka).

Tabela 9. Liczba pacjentów przyjmowanych w Specjalistycznej Poradni Rodzinnej na lata 2009-2011 w podziale na gminy.

Gmina	2009	2010	2011
Wołomin	99	121	141
Kobyłka	32	25	32
Zielonka	5	9	11
Ząbki	4	10	7
Radzymin	10	5	28
Marki	5	6	6
Thuszcz	16	16	12
Dąbrówka	0	5	1
Jadów	1	1	1
Klęmbów	10	5	7
Poświętne	5	4	1
Strachówka	0	1	1
Ogółem	187	208	248

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze Specjalistycznej Poradni Rodzinnej w Wołominie.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie wspiera osoby niepełnosprawne ze środków przekazywanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W 2011 r. dofinansowanie ze środków PFRON otrzymało 26 osób chorych psychicznie, w tym: 2 osoby - dofinansowanie do zakupu środków pomocniczych i sprzętu ortopedycznego, 8 osób - dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się i 16 osób - dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego.

Tabela 10 przedstawia liczbę pacjentów przyjętych w Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień – SPZOZ w Wołominie w podziale na trzy poradnie i oddział dzienny terapii uzależnienia od alkoholu.

Tabela 10. Liczba pacjentów przyjętych w Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień na lata 2009-2010.

lata	Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współ-uzależnienia dla Dorosłych	Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych dla Dorosłych	Poradnia Terapii Uzależnienia dla Dzieci i Młodzieży	Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu	łącznie
2009	774	135	84	102	1095
2010	787	133	90	85	1095

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień SP ZOZ.

Spśród 12 gmin powiatu wołomińskiego specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi udzielane w miejscu zamieszkania w 2010 roku realizowało 7 gmin.

Tabela 11. Wykaz gmin i liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w swoim miejscu zamieszkania w 2010 r.

Lp.	Ośrodki Pomocy Społecznej	Ilość osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania
1.	OPS- Dąbrowka	2
2.	OPS- Jadów	1
3.	OPS- Kobyłka	8
4.	OPS- Marki	10
5.	OPS- Radzymin	2

6.	OPS- Thuszcz	1
7.	OPS- Wołomin	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gminnych ośrodków pomocy społecznej.

Według stanu na dzień 31.12.2011r. osoby niepełnosprawne stanowiły 3,32% ogółu bezrobotnych lub poszukujących pracy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołominie. Na koniec 2011r. w ewidencji PUP widniało 317 osób niepełnosprawnych, z czego 28 osób, to osoby upośledzone umysłowo lub chore psychicznie. Dane nie są pełne, gdyż nie wszystkie osoby zarejestrowane w PUP ujawniają, że są chore.

Tabela 12. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołominie, wg stanu na dzień 31 grudnia (lata 2008 – 2011):

Lata	Liczba osób poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi	Liczba osób bezrobotnych z zaburzeniami psychicznymi	Razem
2008	1	10	11
2009	4	13	17
2010	8	17	25
2011	2	26	28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie z Powiatowego Urzędu Pracy w Wołominie.

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w roku szkolnym 2008/2009 przeprowadziły łącznie ponad 6000 badań dzieci i młodzieży, w tym 2746 badań psychologicznych i 1574 - badań pedagogicznych, 996 badań logopedycznych i 277 badań lekarskich. Wydano 352 orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego lub o potrzebie indywidualnego nauczania.

W 2011 roku do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonce zgłosiło się 272 osób znajdujących się w kryzysie oraz doznających przemocy w rodzinie. Udzielono 100 porad psychologicznych, 11 porad prawnych, 21 porad pedagogicznych, 43 porady socjalne i 81 porad telefonicznych. W hostelu na terenie Ośrodka przebywało 16 osób. Czas pobytu w hostelu w zależności od potrzeb wynosił od 1 dnia do 3 miesięcy.

Powyższa diagnoza przedstawia dane przekazane przez gminy i ośrodki funkcjonujące na terenie powiatu wołomińskiego. Z uwagi na bliskość i dostępność opieki psychiatrycznej

i psychologicznej na terenie Warszawy, część mieszkańców powiatu korzysta z oferty tych ośrodków.

II. Placówki zajmujące się ochroną zdrowia psychicznego na terenie powiatu wołomińskiego

2.1. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

W strukturze Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie funkcjonuje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, który wydaje orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, o wskazaniach do ulg i uprawnień dla osób powyżej 16 roku życia oraz o niepełnosprawności dla osób przed 16 rokiem życia.

Swoim zasięgiem Zespół obejmuje 12 gmin powiatu wołomińskiego: Ząbki, Zielonka, Marki, Wołomin, Kobylka, Tuszcz, Radzymin, Klembów, Poświętne, Jadów, Strachówka, Dąbrówka. W skład Zespołu powołani zostali lekarze, psycholodzy, pracownicy socjalni i doradcy zawodowi. Pracą Zespołu kieruje przewodnicząca, która jest również naczelnikiem Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej.

Orzeczenia wydawane przez składy orzekające (lekarz i specjalista) uprawniają do ubiegania się o: zatrudnienie w warunkach pracy chronionej lub na stanowisku pracy przystosowanym do potrzeb osoby niepełnosprawnej; szkolenie specjalistyczne; uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej; korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki; wydanie karty parkingowej ze względu na ograniczenia sprawności ruchowej oraz innych ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów (np. ulgi telekomunikacyjne, wskazanie do zamieszkania w oddzielnym pokoju); określa również konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Uzyskanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności nie oznacza automatycznego przyznania konkretnych świadczeń, ulg lub uprawnień dla osób niepełnosprawnych. Świadczenia takie są przyznawane osobom posiadającym orzeczenie przez różne instytucje np. Ośrodki Pomocy Społecznej, wydział komunikacji czy też Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

2.2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie mieści się w Wołominie i jest podstawową jednostką organizacyjną powiatu realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej mającą na celu poprawę funkcjonowania rodziny, zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym.

PCPR w ramach wspierania osób niepełnosprawnych ze środków przekazywanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznaje na wniosek osób zainteresowanych:

- dofinansowanie sportu, kultury i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowywanie turnusów rehabilitacyjnych,
- dofinansowania do zakupu urządzeń technicznych umożliwiających osobom niepełnosprawnym sprawniejsze funkcjonowanie w swoim najbliższym otoczeniu,
- dofinansowanie kosztów na przystosowania mieszkania do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
- dofinansowanie zakupu urządzeń, które ułatwiają codzienną egzystencję i umożliwiają kontakt z otaczającym ich światem,
- Warsztatów Terapii Zajęciowych,
- dofinansowania zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego,
- dofinansowane zakupu przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wyszczególnione w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

2.2.1. Specjalistyczna Poradnia Rodzinna

Specjalistyczna Poradnia Rodzinna działa w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Poradnia udziela pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, które znalazły się w kryzysie. Aby ułatwić mieszkańcom powiatu dostęp do specjalistów udzielających porad, utworzone zostały filie SPR w Tuszcu, w Zielonce i w Markach.

Poradnia w ramach swojej działalności oferuje:

- pomoc prawną,
- terapię rodzinną dla par w kryzysie,
- poradnictwo psychologiczne w problemach wychowawczych,
- interwencje kryzysowe w przypadku ofiar wypadków i innych zdarzeń losowych,
- diagnostykę i terapię zaburzeń osobowości,

- oddział detoksykacyjny - alkoholowy,
- oddział psychogeriatryczny,
- oddział dzienny,
- Zespół Leczenia Środowiskowego.
- Poradnię Zdrowia Psychicznego

- psychoterapię grupową dla osób z różnymi trudnościami życiowymi,
- indywidualną psychoterapię,
- diagnostykę psychologiczną zaburzeń rozwojowych i trudności funkcjonowania dzieci i młodzieży z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej,
- wsparcie rodzin zastępczych,
- wsparcie psychologiczne osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzin,
- pracę terapeutyczną z ofiarami przemocy szkolnej,
- konsultacje psychiatryczne,
- mediacje rodzinne.

Ponadto pacjenci Poradni mają możliwość skorzystania z konsultacji psychiatrycznych, porad seksuologa oraz usług mediatora, wprowadzono także nowe metody pracy pod postacią nowych form konsultacji oraz psychoterapii grupowej, psychoedukacji.

Przeprowadzane są comiesięczne superwizje szkoleniowe dla zespołu Poradni.

Na terenie Poradni regularnie organizowane są warsztaty dla dzieci i dorosłych, m.in. warsztaty umiejętności wychowawczych oraz warsztaty dla dzieci z trudnościami w nawiązywaniu kontaktów społecznych.

2.3. Wojewódzki Szpital dla Nerwów i Psychiczenie Chorych „Drewnica”

Szpital „Drewnica” jest największym ośrodkiem na terenie powiatu wołomińskiego, mieszczącym się w Ząbkach przy ul. Rychlińskiego 1, który zajmuje się osobami z zaburzeniami psychicznymi. Udziela świadczeń w formie stacjonarnej i ambulatoryjnej oraz w pośrednich formach terapii. Do podstawowych zadań Szpitala należy:

- udzielanie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych, w tym konsultacyjnych i orzecznictwowych w zakresie psychiatrii i leczenia uzależnień alkoholowych;
 - rehabilitacja i opieka nad chorymi psychicznie,
 - współdziałanie z poradniami zdrowia psychicznego i innymi poza szpitalnymi jednostkami lecznictwa psychiatrycznego odwykowego i neurologicznego celem realizacji ciągłości opieki nad pacjentem.
- Szpital udziela świadczeń w formie stacjonarnej i ambulatoryjnej oraz w pośrednich formach terapii. Posiada 8 oddziałów stacjonarnych w tym:
- 4 oddziały ogólnopsychoiatryczne,
 - oddział rehabilitacji psychiatrycznej,

Tabela 13. Oddziały psychiatryczne całodobowe i dzienne dla osób z zaburzeniami psychicznymi i dla osób uzależnionych od alkoholu na terenie powiatu.

Lp	Miejscowość	Nazwa ZOZ	Oddział: całodobowy – C, dzienny – D	Liczba łóżek lub miejsc w oddziale	Profil oddziału
1	Ząbki	Wojewódzki Szpital dla Nerwów i Psychiczenie Chorych „DREWNICA”	C	50	Ogólno psychiatryczny I AB
2			C	49	Ogólno psychiatryczny I CD
3			C	54	Ogólno psychiatryczny III AB
4			C	50	Ogólno psychiatryczny IV B
5			C	28	Psychiatryczno – rehabilitacyjny IV A
6			C	23	Psychogeriatryczny III C
7			C	20	Detoksykacji alkoholowej III D
8			D	25	Psychiatryczno – rehabilitacyjny dzienny
9	Wołomin	Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień SPZOZ	D	12	Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwów i Psychiczenie Chorych „DREWNICA” i Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Wołominie.

We wszystkich gminach powiatu wołomińskiego funkcjonują punkty konsultacyjne dla osób uzależnionych i osób współ-uzależnionych.

Tabela 14. Inne formy pomocy psychiatrycznej – Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Lp.	Miejscowość	Nazwa	Liczba specjalistów udzielających bezpośrednich świadczeń
1	Ząbki	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych Dyżury w punkcie konsultacyjnym – profilaktyka przemocy w rodzinie Grupa Edukacyjno – Terapeutyczna dla osób współ-uzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie	1 – psycholog psychoterapeuta 1- psycholog 2- specjalistów terapii uzależnień 2- pedagogów 1- pielęgniarka psychiatryczna 1- specjalista terapii uzależnień od narkotyków 1- kurator sądowy
2	Zielonka	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin	2 - psychologów
3	Thuszcz	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin	1- psychiatra
4	Kobyłka	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od narkotyków	1- psycholog 1- kurator sądowy (psychiatra w zależności od potrzeb)
5	Poświętne	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin	1- psycholog 1- specjalista profilaktyki uzależnień
6	Radzymin	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin	2- edukatorów rodzinnych 1- instruktor terapii uzależnień 1- psycholog 1- pedagog 1- prawnik
7	Jadów	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin	1- psycholog
8	Dąbrówka	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin	1- psycholog
9	Klembów	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin	1- psycholog 1- pracownik socjalny
10	Strachówka	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin	1- psycholog
11	Marki	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin	1- psycholog

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu wołomińskiego

2.3.1. Zespół Leczenia Środowiskowego

Zespół Leczenia Środowiskowego jest jednostką organizacyjną Szpitala „Drewnica”, swoją siedzibę ma w Warszawie przy ul. Jagiellońskiej 34. Swoją działalnością obejmuje dzielnice Pragi Północ i Pragi Południe oraz miejscowości położone przy linii kolejowej od Ząbek do Wołomina.

Zespół jest formą opieki długoterminowej przeznaczoną dla pacjentów z zaburzeniami psychicznymi wymagającymi leczenia intensywniejszego niż to, które mogą otrzymać w warunkach Poradni Zdrowia Psychicznego, ale nie wymagają opieki całodobowej. ZLS przeznaczony jest przede wszystkim dla pacjentów przewlekłe chorych, często bądź długo przebywających w szpitalu z powodu pogorszenia stanu zdrowia. Wszystkie działania w ramach ZLS mają na celu zapobieganie nawrotom choroby, uniknięcie hospitalizacji, skracanie czasu pobytu w oddziale całodobowym, zapewnienie ciągłości leczenia oraz aktywizację zawodową i społeczną swoich podopiecznych.

2.3.2. Warsztat Terapii Zajęciowej

Inną formą wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie powiatu wołomińskiego jest istniejący od 1992 roku Warsztat Terapii Zajęciowej w Ząbkach przy Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych "Drewnica".

Od 1 lipca 2011 roku Warsztat prowadzony jest przez Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „EMPATIA”. Jest to placówka rehabilitacyjna dla osób dorosłych z orzeczonym stopniem niepełnosprawności i wskazaniem do udziału w warsztacie.

Rehabilitacja w warsztacie zmierza do poprawy funkcjonowania psychospołecznego i zawodowego jego uczestników, poprzez udział w zajęciach w poszczególnych pracowniach, udział w wycieczkach, turnusach rehabilitacyjnych, wydarzeniach kulturowych, rekreacyjnych oraz poprzez oddziaływanie psychoterapeutyczne. WITZ posiada 6 pracowni terapeutycznych: krawiecką, artystyczną, stolarską, kulinarną, ogrodniczą oraz komputerową.

2.4. Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień

Bardzo ważnym ośrodkiem funkcjonującym na terenie powiatu wołomińskiego, który wspiera osoby z zaburzeniami psychicznymi jest Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Wołominie, dla którego organem założycielskim jest Gmina Wołomin. Placówka ma podpisaną umowę na świadczenie usług zdrowotnych z Mazowieckim Oddziałem Narodowym Funduszu Zdrowia.

W ośrodku funkcjonuje:

- Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia dla Dorosłych;
- Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych dla Dorosłych;
- Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu dla Dzieci i Młodzieży;
- Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych dla Dzieci i Młodzieży;
- Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu;
- Punkt Konsultacyjny.

Działalność Zakładu obejmuje leczenie uzależnień od alkoholu, od środków psychoaktywnych oraz hazardu, leczenie współ-uzależnienia oraz działalność profilaktyczną i szkoleniową określaną w uchwalanym Gminnym Programie Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień oferuje m. in.:

- dla osób uzależnionych od alkoholu i hazardu - terapia indywidualna, terapia grupowa (program podstawowy: grupa motywacyjna, podstawowa; program ponadpodstawowy: grupa osobistych planów terapii, zapobiegania nawrotom, pracy nad złością i agresją), skierowania na detoksykację, skierowania do ośrodków stacjonarnych, terapia na Oddziale Dziennym,
- dla osób współ-uzależnionych - terapia indywidualna, terapia grupowa (grupa podstawowa, wsparcia)
- DDA - terapia indywidualna, terapia grupowa
- dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych - terapia dla osób z problemem narkotykowym i ich rodzin, edukacja dotycząca ograniczania szkód zdrowotnych związanych z przyjmowaniem narkotyków, skierowania do oddziałów detoksykacyjnych, skierowania do ośrodków rehabilitacyjnych, możliwość wykonania testu na obecność metabolitów narkotyku w moczu
- dla dzieci i młodzieży - porady, konsultacje, terapia dla dzieci z rodzin alkoholowych i dysfunkcyjnych; terapia dla osób nadużywających i uzależnionych od alkoholu i/lub substancji psychoaktywnych
- bezpłatne porady prawne dla ofiar przemocy w rodzinie oraz rodzin, w których występuje problem alkoholowy, narkotykowy, hazard.

2.5. Zakład Opiekuńczo-Lecznicy Psychiatriczny

Zakład znajduje się w Raszowie na terenie gminy Klembów. Funkcjonuje w strukturze Samodzielnego Wojewódzkiego Zespołu Publicznych Zakładów Psychiatricznej Opieki Zdrowotnej w Warszawie, przy ul. Nowowiejskiej 27. Dysponuje 135 miejscami oraz oferuje profesjonalną opiekę medyczną i psychologiczną. Pobyt odbywa się w nowoczesnym, pięknie położonym ośrodku dostosowanym do potrzeb osób przewlekłe chorych psychicznie i somatycznie, gdzie mogą korzystać z wielu rodzajów zajęć terapeutycznych takich jak:

- psychoterapia grupowa i indywidualna,
- zajęcia manualne, plastyczne, praktyczne, muzykoterapia itp.,
- spacery do lasu a jesienią także np. na grzyby lub dzikie maliny czy jagody, wyjazdy na wycieczki,
- codzienne spacery i gimnastyka,
- posługa duszpasterska.

2.6. Środowiskowe Domy Samopomocy

Na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonują cztery Środowiskowe Domy Samopomocy. Jeden przeznaczony dla osób chorych psychicznie oraz trzy przeznaczone dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i ze schorzeniami sprzężonymi.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Wołominie przeznaczony jest dla osób chorych psychicznie i ma charakter placówki dziennego pobytu dla 30 uczestników. Z usług PŚDS w Wołominie korzystają osoby wymagające wsparcia w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, w zaspokajaniu potrzeb życiowych, wymagające postępowania rehabilitacyjnego, ukierunkowanego na powstrzymanie regresji powodowanej chorobą psychiczną, na poprawę jakości życia, wyrażającej się w miarę samodzielnym funkcjonowaniem i integracją społeczną z otoczeniem.

Do podstawowych zadań Domu należy w szczególności:

- prowadzenie rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz wspomaganie zatrudnienia osób chorych psychicznie;
- podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności życia codziennego;
- ułatwianie osobom chorym psychicznie uczestniczenia w życiu społecznym, politycznym, kulturalnym, religijnym;

- reprezentowanie interesów osób chorych psychicznie w społeczności lokalnej oraz kształtowanie wobec nich akceptującej postawy otoczenia;
- zapewnienie osobom chorym psychicznie ochrony godności osobistej i możliwości dokonywania wyborów.

Praca z uczestnikami zorientowana jest na wzrost ich kompetencji społecznych poczynając od podtrzymywania i wzmacniania aktywności życiowej, wypracowywania planu dnia, uczestniczenia w zajęciach, po wspieranie poszukiwania zatrudnienia. Oferowane zajęcia, w zależności od prezentowanych przez konkretne osoby nieomogów, mają na celu:

- usprawnienie przebiegu funkcji poznawczych,
- obniżenie poziomu napięcia psychicznego – niepokoju, lęku,
- poszukiwanie rozwiązań konkretnych, często trudnych emocjonalnie sytuacji społecznych, dając możliwość ich relatywizującego oglądu, poprawiających orientację społeczną i budujących krytyczny dystans wobec własnych wzorców zachowań,
- wzmacniających poczucie własnej wartości poprzez działania plastyczne, prezentacje teatralne, pozyskiwanie wiedzy m.in. z zakresu obsługi komputera czy znajomości języka angielskiego,
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za przebieg procesu leczenia i w szerszym kontekście na swoje funkcjonowanie w różnych sferach życia.

Proces wspierający - aktywizujący realizowany jest w zajęciach grupowych i w relacjach indywidualnych przybierających formę ujętych w planie tygodnia zajęć lub kontaktów o charakterze wspierająco-podtrzymujących, nastawionych na analizowanie aktualnych zdarzeń, problemów, oczekiwani obu stron, wypracowywanie satysfakcjonującego sposobu postępowania. W indywidualnych przypadkach wspierana jest aktywność w szukaniu zatrudnienia.

ŚDS w Wołominie pozostaje w ścisłej współpracy z Wojewódzkim Szpitalem dla Nerwów i Psychicznie Chorych „Drewnica”, Zespołem Leczenia Środowiskowego w Ząbkach, z Poradnią Zdrowia Psychicznego w Ząbkach, Warsztatami Terapii Zajęciowej w Ząbkach, Drewnickim Stowarzyszeniem Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia”, Powiatowym Urzędem Pracy w Wołominie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie, Galerią „przy Fabryczce” w Wołominie, Miejskim Domem Kultury w Wołominie, w którym corocznie współorganizuje Przegląd Umiejętności Artystycznych Osób Niepełnosprawnych „Wierszem I Sercem Malowane”, z innymi środowiskowymi domami

samopomocy nie tylko z terenu powiatu oraz ośrodkami pomocy społecznej powiatu wołomińskiego.

Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 3 w Tluszczu i Środowiskowy Dom Samopomocy Caritas Diecezji Warszawsko - Praskiej w Radzyminie oraz Środowiskowy Dom Samopomocy w Ząbkach - Koło Pomocy Dzieciom Młodzieży Niepełnosprawnej TPD są placówkami terapeutyczno-rehabilitacyjnymi przeznaczonymi dla osób dorosłych i niepełnosprawnych intelektualnie. Domy ściśle współpracują z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

W placówkach organizowane i prowadzone są zajęcia przystosowujące osoby niepełnosprawne intelektualnie do życia w społeczeństwie. Prowadzony jest szereg zajęć przeciwdziałających negatywnym konsekwencjom niepełnosprawności, izolacji i odosobnieniu, stwarza to możliwość do integracji środowiska osób niepełnosprawnych jak i ich rodzin wraz ze społecznością lokalną. Podstawową zasadą pracy warsztatowej prowadzonej przez instruktorów jest różnorodność oddziaływań i dość silny nacisk kładziony na prowadzenie zajęć świetlicowych, ze względu na charakter schorzenia uczestników zajęć.

Domy realizują swoje cele poprzez:

- 1) terapie zajęciową;
- 2) treningi;
- 3) zajęcia rozwijające aktywność i ekspresję twórczą;
- 4) organizację integracyjnych imprez okolicznościowych oraz zajęć w środowisku otwartym;
- 5) zajęcia edukacyjne;
- 6) zajęcia indywidualne i grupowe o charakterze terapeutycznym.

Tabela 15. Formy wsparcia społecznego i zawodowego dla osób chorych psychicznie na terenie powiatu wołomińskiego.

Miejscowość	Nazwa jednostki:	Liczba miejsc
Ząbki	Warsztat Terapii Zajęciowej w Ząbkach Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „EMPATIA”	24

Wolomin	Środowiskowy Dom Samopomocy dla chorych psychicznie	30
Thuszcz	Środowiskowy Dom Samopomocy dla niepełnosprawnych intelektualnie	20
Radzymin	Środowiskowy Dom Samopomocy Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej	25
Klembów	Zakład Opiekuńczo – Lecznicy Psychiatryczny w Rasztowie	34
Ząbki	Środowiskowy Dom Samopomocy Kółko Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej TPD w Ząbkach	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu wołomińskiego.

2.7. Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne

Na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonują trzy Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne: w Wolominie, Thuszczu oraz Zielonce. W zakresie ochrony zdrowia psychicznego podejmują poszczególne działania:

- W przypadku podejrzenia zaburzeń psychicznych - kierowanie do placówek specjalistycznych opieki neurologicznej, psychiatrycznej i p, następnie monitorowanie dalszego procesu diagnostycznego i terapeutycznego.
- Zajęcia terapeutyczne - podjęcie działań na wstępnym etapie zaburzeń dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami emocjonalnymi, zaburzeniami funkcjonowania społecznego oraz z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi (autyzm, zespół Aspergera), problemami w zachowaniu zagrożonych niedostosowaniem społecznym. W zależności od zdiagnozowanych potrzeb realizowane są zajęcia grupowe lub grupy wsparcia dla rodziców (np.: rodziców dzieci autystycznych, z nadpobudliwością psychoruchową).

- Psychoedukacja rodziców.
- Ogólna stymulacja rozwoju dzieci z opóźnieniem rozwoju psychoruchowego oraz wsparcie psychologiczne dla rodziców.
- Interwencje psychologiczne - w przypadku stwierdzenia występowania myśli „S”, interwencje kryzysowe na terenie szkół: spotkania grupowe z młodzieżą, dżury psychologiczne na terenie szkoły, wsparcie psychologiczne w formie indywidualnych spotkań.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wolominie obejmuje gminy Wolomin, Radzymin, Dąbrówka, Poświętne. W poradni zatrudnionych jest 14 pracowników merytorycznych w tym: 7 psychologów, 5 pedagogów, 1 terapeuta pedagogiczny i 1 logopeda.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Thuszczu swoim zasięgiem obejmuje gminy Thuszcz, Jadów, Strachowka i Klembów. W poradni zatrudnionych jest: 3 psychologów, 4 pedagogów, 2 logopedów. W dziedzinie ochrony zdrowia psychicznego PP-P w Thuszczu spełnia rolę informacyjną i profilaktyczną. Jest placówką pierwszego kontaktu, gdzie zgłaszają się rodzice z dziećmi z niepokojącymi ich objawami w rozwoju i zachowaniach.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zielonce rejon pracy Poradni to placówki oświatowe Kobyłki, Marek, Ząbek i Zielonki. Poradnia dysponuje dwunastoma etatami pedagogicznymi w tym: 7 etatów psychologicznych, 5 etatów pedagogicznych.

Poradnie są placówkami oświatowymi działającymi na rzecz szkół, przedszkoli, domów dziecka, wspomagają rozwój dzieci i młodzieży. Zadaniem poradni jest udzielanie dzieciom, młodzieży, ich rodzicom i nauczycielom rzetelnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Pracownicy poradni pomagają w osiąganiu kolejnych etapów rozwojowych jak i również przewyżczeniu trudności szkolnych, emocjonalnych, wychowawczych, pomoc w wyborze dalszego kształcenia. Zadania te realizowane są poprzez: diagnozę psychologiczno-pedagogiczną; profilaktykę; orzecznictwo; poradnictwo i doradztwo zawodowe; działalność terapeutyczną i profilaktyczną. Poradnie wydają m.in. orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego i orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania.

W tabeli poniżej przedstawiono zestawienie poradni psychiatrycznych i psychologicznych funkcjonujących na terenie powiatu wołomińskiego, jednak ze względu na brak danych, tylko częściowo przedstawia praktyki prywatne.

Tabela 16. Poradnie funkcjonujące na terenie powiatu wołomińskiego.

Lp.	Miejscowość	Nazwa jednostki	Liczba specjalistów udzielających bezpośrednich świadczeń
1		Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „DREWNIKA” Poradnia zdrowia psychicznego	5- psychiatrów 3- psychologów 2- pielęgniarki
2	Ząbki	Prywatna Praktyka Psychiatryczna dr Marcin Dąbrowski	1 psychiatra
3		Prywatna Praktyka Psychiatryczna dr Andrzej Skrzypek	1 psychiatra
4		Prywatna Praktyka Psychoterapeutyczna	2- psychologów

5	Wolomin	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2-starszych pracowników społecznych 2-specjalistów pracy społecznej 2-starszych specjalistów pracy społecznej 1-główny specjalista 2-psychologów 3-psychoterapeutów 1-psychiatra 1-mediator rodzinny 1-psycholog stazysta 3-psychoterapeutów stazystów
		Specjalistyczna Poradnia Rodzinna	
		Prywatny Gabinet Psychoterapii Poznawczo-Behawioralnej Marta Sokolowska.	3-psychologów
6		Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień SPZOZ	9
7		Poradnia odwykowa – alkoholowa	7
		Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień SPZOZ	8- psychologów 4- pedagogów
8		Poradnia odwykowa – inne substancje	1- oligofrenopedagog
		Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna	8- psychologów 5- pedagogów
9		Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna	1- psycholog 1- psychiatra 1- psycholog- psychoterapeuta 4- pedagogów
10	Zielonka	Linia Zdrowia – Niepubliczna Poradnia Psychologiczna	1- psycholog 1- psycholog- psychoterapeuta 4- pedagogów
11		NZOZ Centrum Medycyny Rodzinnej „Multi-Medica” Poradnia Psychologiczna	1- psycholog
12	Thuszcz	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna	4- psychologów 3- pedagogów
13	Radzymin	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej Poradnia Zdrowia Psychicznego	4- psychiatrów 5- psychologów 1-rehabilitant 1-pielęgniarka 1-pracownik społeczny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zebranych z gmin powiatu wołomińskiego.

2.8. Zespoły Szkół Specjalnych

Dzieci i młodzież z upośledzeniem umysłowym mogą kształcić się w trzech Zespołach Szkół Specjalnych: w Wołominie, Ostrówku i Markach, które są publicznymi placówkami oświatowymi. Dla Szkół w Ostrówku i Wołominie organem prowadzącym jest powiat, dla Mark zaś gmina.

Tabela 17. Zespoły Szkół Specjalnych na terenie powiatu wołomińskiego.

Zespół Szkół Specjalnych w Ostrówku	Zespół Szkół Specjalnych w Wołominie	Zespół Szkół Specjalnych w Markach
Szkoła Podstawowa Specjalna	Szkoła Podstawowa Specjalna	Szkoła Podstawowa Specjalna
Gimnazjum Specjalne	Gimnazjum Specjalne	Gimnazjum Specjalne
Szkoła Specjalna Przystosowana do Pracy	Szkoła Specjalna Przystosowana do Pracy	-
Zespoły rewalidacyjno - wychowawcze	Szkoła Zawodowa Specjalna (o profilu kucharz małej gastronomii)	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zebranych z Zespołów Szkół Specjalnych powiatu wołomińskiego.

Zespół Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Ostrówku przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w tym z autyzmem i z niepełnosprawnością ruchową. Szkoła oferuje uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych wszechstronną pomoc edukacyjno – terapeutyczną – wychowawczą.

Celem edukacji uczniów z niepełnosprawnością intelektualną jest zdobywanie umiejętności szkolnych, rozwijanie autonomii ucznia, wdrażanie do funkcjonowania społecznego, rozumienia i uznawania norm społecznych, a w szczególności wyposażenie - stosownie do możliwości w takie umiejętności i wiadomości, które pozwolą na postrzeganie siebie jako niezależnej osoby.

Praca edukacyjno - rewalidacyjno - terapeutyczna odbywa się poprzez:

- zdobywanie podstawowych umiejętności szkolnych,
- zajęcia logopedyczne i z psychologiem,
- zajęcia z gimnastyki korekcyjnej,
- terapię integracji sensorycznej,
- hydromasaż i rehabilitację,
- zajęcia komputerowe, muzykoterapię, zajęcia teatralne oraz plastyczne i techniczne,
- zajęcia w pracowni gospodarstwa domowego,

absolwent szkoły otrzymuje dokument potwierdzający wykształcenie na poziomie robotnika wykwalifikowanego.

2.9. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej znajduje się w Zielonce i na terenie powiatu funkcjonuje od roku 2008 jako jego jednostka organizacyjna. Zadaniem ośrodka jest przede wszystkim udzielanie niepieniężnych świadczeń z pomocy społecznej w zakresie interwencji kryzysowej.

Ośrodek pełni funkcje:

- diagnostyczno – konsultacyjną (rozpoznanie charakteru sytuacji kryzysowej i związanych z nią zagrożeń),
 - terapeutyczną (specjalistyczne oddziaływanie mające na celu poprawę funkcjonowania osób, które znajdują się w sytuacji kryzysowej w celu przywrócenia równowagi psychicznej oraz umiejętności samodzielnego radzenia sobie),
 - hostelową (zapewnienie schronienia i wyżywienia).
- Konsultacje udzielane są głównie osobom dorosłym, które doświadczyły przemocy w rodzinie. Pomocy udzielają pracownicy socjalni poprzez przeprowadzanie wywiadów oraz poradnictwo telefoniczne przez 24 godziny. Ponadto Ośrodek współpracuje z organizacjami społecznymi, kościołami i związkami wyznaniowym, zakładami pracy itp.

2.10. Klub Osób Niepełnosprawnych Umysłowo „Muminki”

Klub od 1996 roku funkcjonuje na terenie gminy Zielonka i prowadzony przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonce. Działalność Klubu skierowana jest do osób niepełnosprawnych, kobiet i mężczyzn z różnymi zaburzeniami m.in.:

- Zespołem Downa;
- mózgowym porażeniem dziecięcym;
- upośledzone umysłowo w stopniu od lekkiego do znacznego;
- chorób psychicznie.

Jego działalność finansowana jest w 95% przez gminę Zielonka i w 5% przez powiat wołomiński. Spotkania w klubie odbywają się 5 razy w tygodniu. Zajęcia prowadzone są przez dwie terapeutki i rehabilitantkę, a w 2012 roku również przez psychologa. W Klubie organizowane są zajęcia terapii zajęciowej: plastyczne; muzykalniające; reedukacyjne; umiejętności społecznych; kuchni terapeutycznej; komputerowe; taneczne; czytelnicze; spacer i wycieczki; zajęcia związane z "kalendarzem" oraz zajęcia rehabilitacyjne i katechetyczne.

- edukacja w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa,
- warsztaty art.-terapeutyczne dla młodzieży,
- wycieczki i wyjazdy na turnusy rehabilitacyjne.

Ponadto Zespół Szkół współpracuje ze Zgromadzeniem Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, które prowadzi w Ostrówku internat dla uczniów. Szkoła dostosowana jest do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością ruchową. Obejmuje pomocą psychologiczno – pedagogiczną uczniów oraz ich rodziców.

Zespół Szkół Specjalnych w Wołominie, to placówka obejmująca swoją opieką osoby upośledzone umysłowo w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym oraz głębokim na wszystkich etapach edukacyjnych. Oferta placówki zapewniając możliwość nie tylko edukacji, ale też wielospecjalistycznej terapii i rehabilitacji ruchowej, dostosowana jest do potrzeb osób z różnymi stopniami niepełnosprawności intelektualnej. Szkoła ma na celu zaspokojenie potrzeby akceptacji, bezpieczeństwa i przynależności do grupy.

Zadania wychowawcze obejmują:

- rozwijanie i pogłębianie współpracy z rodziną,
- wspieranie wychowawczej funkcji rodziny,
- kształtowanie umiejętności współżycia w grupie społecznej,
- kształtowanie odpowiedzialności za zdrowia i bezpieczeństwo własne i innych.

Zespół Szkół Specjalnych w Markach obejmuje opieką uczniów upośledzonych w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym. Szkoła znajduje się na terenie Specjalnego Ośrodka Wychowawczego prowadzonego przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w związku z tym większość uczniów zakwaterowanych jest w tamtejszym internacie.

Wysoko wykwalifikowana kadra dba o maksymalne usamodzielnienie, usprawnienie oraz rozwijanie swoich zainteresowań i talentów uczniów, przy użyciu metod i środków dydaktycznych dostosowanych do ich możliwości i potrzeb. Szkoła współpracuje z Powiatowymi Poradniami Psychologiczno – Pedagogicznymi oraz z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Ponadto prowadzi liczne działania integrujące niepełnosprawnych uczniów z ich pełnosprawnymi rówieśnikami oraz działania zapobiegające wykluczeniu społecznemu.

Celem edukacji uczniów jest utrwalenie i poszerzenie zakresu posiadanej wiedzy, zwiększenie kompetencji społecznych, zdolności adaptacyjnych i nabywanie umiejętności umożliwiających samodzielne, niezależne funkcjonowanie w dorosłym życiu oraz przygotowanie do wykonywania zawodu. Nauka kończy się egzaminem, po zdaniu którego

Poniższa tabela przedstawia zasoby kadrowe placówek funkcjonujących na terenie powiatu wołomińskiego świadczących pomoc psychiatryczną i psychologiczną. Dane nie są pełne z uwagi na brak danych odnośnie praktyk prywatnych na terenie powiatu.

Tabela 18. Zasoby kadrowe w powiecie ogółem

Lp.	Zawód	Liczba osób zatrudnionych w ZOZ
1.	Psychiatrzy oraz lekarze z otwartą specjalizacją z psychiatrii dorosłych	36 (w tym 1 w komisji rozwiązywania problemów alkoholowych)
2.	Psycholodzy (łącznie)	46 w tym: 12 - komisja rozwiązywania problemów alkoholowych 12 z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej
3.	Psycholodzy ze specjalizacją lub otwartą państwową specjalizacją z psychologii klinicznej	8
4.	Psychoterapeuci lub osoby szkolące się z psychoterapii	16
5.	Psychoterapeuci uzależnień lub osoby z otwartą specjalizacją z terapii uzależnień	3
6.	Pracownicy socjalni	7
7.	Pielęgniarki	110
8.	Terapeuci zajęciowi	15
9.	Dietetycy	1
10.	Fizjoterapeuci i masażysty	2
11.	Sanitarusze	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gmin powiatu wołomińskiego oraz Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Drewnica”.

III. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje

3.1. Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „EMPATIA”

Stowarzyszenie „EMPATIA” działa od kwietnia 2009 r. przy Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Drewnica” w Ząbkach. Członkami Stowarzyszenia, i tym samym członkami Zarządu są rodziny osób chorych psychicznie oraz lekarze, psycholodzy, pielęgniarki, pracownicy socjalni i każdy kto ma chęć niesienia pomocy. Stowarzyszenie współpracuje z krajowymi, zagranicznymi oraz międzynarodowymi organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami.

Celem nadrzędnym Stowarzyszenia jest poprawa jakości życia osób chorujących psychicznie (m.in. depresja, schizofrenia, choroba afektywna dwubiegunowa, zaburzenia schizotypowe i schizoafektywne) poprzez:

- szkolenia i kursy dla osób bezpośrednio zaangażowanych w rehabilitację i pomoc osobom chorującym psychicznie (szkolenia z zakresu rękodziela artystycznego oraz psychiatrii, komunikacji z osobą chorą psychicznie, przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu, radzenia sobie ze stresem),
- konferencje na temat roli psychiatrii środowiskowej dla osób chorych psychicznie,
- konferencję na temat Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego,
- wyjazdy, wycieczki kulturalno-integracyjne dla osób chorujących psychicznie,
- promowanie twórczości osób chorujących psychicznie (konkurs plastyczny, wystawy, kiermasze),
- aktywizacja osób chorych psychicznie (spartakiada sportowa, wycieczki, pomoc w zatrudnieniu),
- wsparcie psychologiczne i psychiatryczne dla samych chorych i ich bliskich, informowanie, edukowanie, pomoc materialna i rzeczowa dla najbardziej potrzebujących,
- promowanie zdrowia psychicznego (artykuły w prasie lokalnej, aktywność w internecie, informatory, materiały edukacyjne i informacyjne),
- prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- integracja ze środowiskiem lokalnym (poprzez dni otwarte, kiermasze, wystawy prac, imprezy plenerowe, obchody Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego).

3.2. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym

Na terenie powiatu funkcjonuje Koło Terenowe Stowarzyszenia w Wołominie, przy ul. Piłsudskiego 13. Celem Stowarzyszenia jest działalność na rzecz wyrównywania szans osób z upośledzeniem umysłowym, tworzenia warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, prowadzenia ich ku aktywnemu życiu społecznemu oraz wsparcia ich rodzin.

Cel realizowany jest poprzez: inicjowanie i występowanie z wnioskami o uregulowania prawne gwarantujące przestrzeganie praw człowieka wobec osób z upośledzeniami umysłowymi i zaspokajania ich potrzeb w zakresie leczenia, w tym: rehabilitacji; edukacji; szkolenia zawodowego; pracy; mieszkalnictwa chronionego; opieki; udziału w kulturze i rekreacji w integracji z otwartym środowiskiem; zabezpieczenia socjalnego, ochrony i pomocy prawnej. Inicjowanie oraz prowadzenie form pomocy rodzinom, a w szczególności: grup wsparcia; grup samopomocowych; informacji, doradztwa, poradnictwa, terapii psychologicznej, pomocy ofiarom przemocy.

Stowarzyszenie współpracuje z organami władzy rządowej, samorządowej, organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim i innymi związkami wyznaniowymi, a także placówkami i osobami fizycznymi. Ponadto prowadzi działalność edukacyjną, szkoleniową, doskonalenia zawodowego oraz działalność wydawniczą.

3.3. Stowarzyszenie „Pracownia Rozwoju Osobowości”

Stowarzyszenie PRO działa od 25.10.2011 r. w Ząbkach i jest skoncentrowane na działaniach w prawobrzeżnej Warszawie i w powiecie wołomińskim. Stowarzyszenie skupia wokół siebie osoby profesjonalnie zajmujące się pomocą psychologiczną, psychoterapią i edukacją psychologiczną oraz wolontariuszy, którym bliska jest jego misja.

Głównym celem stowarzyszenia jest wspieranie rodziny, małżeństwa, macierzyństwa, rodzicielstwa, wspomaganie rozwoju osobistego i propagowanie, rozwijanie postaw i działań sprzyjających zdrowemu stylowi życia. Działania te służą profilaktyce i promocji zdrowia, a zarazem pomagają przeciwdziałać patologiom społecznym i zapobiegać chorobom XXI wieku, w tym chorobom psychicznym.

Cele Stowarzyszenia PRO są realizowane w szczególności poprzez:

- tworzenie grupowych i indywidualnych form terapii i pomocy psychologicznej,
- prowadzenie projektów warsztatowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
- działalność edukacyjna (prelekcje naukowe, prezentacje, publikacje),

- tworzenie i realizowanie programów resocjalizacyjnych, terapeutycznych, pomocowych, psychoedukacyjnych, socjoterapeutycznych,
- działania edukacyjne i resocjalizacyjne nastawione na profilaktykę uzależnień u dzieci i młodzieży oraz młodych dorosłych,
- konsultacje indywidualne dla rodziców, młodzieży i dzieci.

3.4. Fundacja „Dzieci Ulicy”

Fundacja mieści się w Ząbkach, przy ul. Kolejowej 31D. Jej zasadniczym celem jest działalność dobroczynna w zakresie niesienia wszelkiej pomocy osobom bezdomnym, ubogim, potrzebującym oraz pokrzywdzonym przez los.

Cele realizowane są poprzez:

- pozyskiwanie funduszy (zarządzanie nimi, rozdzielanie ich);
- zakładanie i prowadzenie domów całodobowego pobytu, schronisk, noclegowni, kuchni, łazni i innych placówek pomocy bezdomnym i ubogim;
- organizowanie i prowadzenie akcji charytatywnych;
- pozyskiwanie lokali z przeznaczeniem na mieszkania readaptacyjne dla osób bezdomnych;
- działalność dobroczynną, profilaktyczną i resocjalizacyjną, w szczególności: udzielanie pomocy socjalnej, udzielanie wsparcia duchowego, udzielanie pomocy medycznej;
- pomoc w aktywizacji zawodowej;
- prowadzenie działalności wychowawczej i oświatowej;
- organizacja kursów i szkoleń zawodowych.

3.5. Fundacja "O Godne Życie Dla Dzieci Upośledzonych Jezu Ufamy Tobie"

Swoją siedzibę Fundacja ma w Kobyłce, przy ul. Ceglanej 16. Misją Fundacji jest udzielanie wszechstronnej pomocy rodzinom wychowującym dzieci upośledzone. Prowadzone działania:

- organizowanie spotkań z rodzicami w celu wymiany doświadczeń;
- pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie ich szans;
- działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.

3.6. Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej „Towarzystwo Przyjaciół Dzieci”

Koło prowadzi Środowiskowy Dom Samopomocy w Zabkach. Głównym celem działalności jest:

- niesienie wszechstronnej pomocy i dbanie o swoich podopiecznych; pomaganie ich rodzicom; dążenie do ich pełnej integracji ze sprawnymi rówieśnikami poprzez ich włączenie do aktywnego udziału w życiu społecznym;
- ochrona i promowanie praw dziecka niepełnosprawnego;
- dążenie do włączania osób niepełnosprawnych do pełnego udziału w życie społeczne poprzez prowadzenie wielokierunkowej rehabilitacji; zwiększenie wiary we własne siły i poczucie własnej wartości osób niepełnosprawnych;
- przywracanie, poprawa i utrzymanie sprawności fizycznej i psychicznej podopiecznych;
- poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych;
- współdziałanie z instytucjami państwowymi i organizacjami samorządowymi, zawodowymi i społecznymi, a także środkami masowego przekazu;
- wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej niezależnie od ich sprawności fizycznej i psychicznej.

Koło działa razem z pozaszkolną Świetlicą edukacyjno- terapeutyczną. W Świetlicy odbywają się różnorodne zajęcia dostosowane do potrzeb oraz możliwości dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, w tym: korepetycje- pomoc dydaktyczna z określonych przedmiotów; zajęcia logopedyczne- dla uczestników z zaburzeniami mowy; zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z zakresu szkoły podstawowej, gimnazjum, i liceum dla dzieci ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się; kursy komputerowe.

3.7. Fundacja "AND I AM UP"

- Fundacja „AND I AM UP” znajduje się w Zabkach. Głównym celem fundacji jest:
- reaktywacja poradni dla dzieci i młodzieży z zespołem Downa;
 - działanie na rzecz zorganizowania systemu profesjonalnej pomocy rodzicom dziecka z zespołem Downa, zgodnej ze standardami europejskimi;
 - aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych;
 - pomoc dzieciom w przewidywaniu własnej niepełnosprawności poprzez finansowanie wszelkich zabiegów, operacji, specjalistycznego, kosztownego leczenia w kraju lub za granicą, udzielanie pomocy rzeczowej dzieciom i dorosłym niepełnosprawnym

w zakresie adekwatnym do bieżących możliwości fundacji i zdobywanych na ten cel zasobów;

- aktywne przeciwdziałanie alienacji społecznej, spowodowanej niepełnosprawności zarówno fizycznej jak i umysłowej;
- współdziałanie z innymi fundacjami w organizacji ogólnokrajowych kampanii społecznych;
- współpraca z instytucjami organizującymi kursy językowe dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej;
- prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów o różnorodnej tematyce dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej;
- szeroko pojęta współpraca z organami administracji państwowej i samorządowej.

IV. Analiza SWOT

Mocne strony	Slabe strony
1. Działalność Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych DREWNIKA.	1. Niewystarczająca liczba specjalistów w zakresie opieki psychiatrycznej zwłaszcza dzieci i młodzieży.
2. Na terenie powiatu zlokalizowane są: Środowiskowe Domy Samopomocy, Warsziaty Terapii Zajęciowej, Specjalistyczne Poradnie Rodzinne, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, itp.	2. Niski poziom wiedzy na temat zdrowia psychicznego.
3. Edukacja: pełny zakres kształcenia w Zespołach Szkół Specjalnych.	3. Marginalizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Funkcjonowanie na terenie powiatu organizacji pozarządowych.	4. Niewystarczająca pomoc i praca środowiskowa w rodzinach, w których występują zaburzenia psychiczne.
5. Działalność instytucji oraz innych form pomocy dla osób uzależnionych w tym grupy terapeutyczne i grupy wsparcia.	5. Niewystarczająca infrastruktura.
6. Oferowanie usług opiekuńczych i specjalistycznych w miejscu zamieszkania osób z zaburzeniami psychicznymi.	
7. Dostępny transport i bliski dojazd do	

V. Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego i jego realizacja

5.1. Priorytety Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego

Priorytety i założenia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, to:

1. **promocja zdrowia psychicznego w miejscu pracy** - stresujące warunki pracy zwiększają ryzyko zaburzeń lękowych, depresyjnych oraz zwiększają ryzyko wypalenia zawodowego;
2. **promowanie zdrowia psychicznego w szkołach** - mierne wyniki w nauce oraz wcześniej występujące problemy ze zdrowiem psychicznym mogą zwiększyć ryzyko zachowań aspołecznych;
3. **zapobieganie przemocy i szkodliwemu używaniu substancji psychoaktywnych** - przemoc i agresja występująca w domu oraz społeczności lokalnej może prowadzić do lęku, depresji, przestępczości, maltretowania i wykorzystywania seksualnego. Zaburzenia związane z używaniem substancji psychoaktywnych klasyfikowane są do zaburzeń psychicznych;
4. **zajmowanie się grupami narażonymi na zaburzenia psychiczne** - grupami ryzyka są: bezdomni, osoby niepełnosprawne, mniejszości etniczne, rodziny oraz opiekunowie osób z zaburzeniami psychicznymi, osoby przewlekłe chore, ludzie przechodzący życiowe zmiany (śmierć bliskiej osoby, rozwód, utrata pracy);
5. **wspieranie zdrowego psychicznie starzenia się** – poprawa zdrowia psychicznego populacji starzejącej się poprzez aktywność fizyczną oraz wsparcia społecznego w wielu obszarach;
6. **aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi:**
 - organizowanie poradnictwa zawodowego;
 - zwiększenie dostępu do rehabilitacji zawodowej;
 - organizacja szkoleń zawodowych;
 - przygotowanie oraz realizacja skierowanej do pracodawców kampanii szkoleniowo – informacyjnej.
7. **zapewnienie wszechstronnej i równomiernie dostępnej opieki psychologiczno-psychiatrycznej oraz innych instytucji wsparcia**

<p>oszczędności specjalistycznych.</p> <p>8. Swobodny wybór lekarza psychiatry – brak rejonizacji.</p> <p>9. Możliwość powstania Centrum Zdrowia Psychicznego na bazie Szpitala Wojewódzkiego.</p> <p>SZANSE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wspólne tworzenie koalicji na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. 2. Wspólne działania w kierunku opracowania lokalnych programów zdrowia psychicznego oraz ich realizacji. 3. Wypracowanie współpracy pomiędzy jednostkami oraz organizacjami zajmującymi się problematyką osób z zaburzeniami psychicznymi. 4. Upowszechnienie problemu osób z zaburzeniami psychicznymi. 5. Zmiana postaw świadomości społecznej. 6. Bezpłatny dostęp do psychiatry i psychologa dla osób dorosłych. 	<p>ZAGROŻENIA:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brak dostatecznej ilości wyspecjalizowanej kadry. 2. Brak środków finansowych na inwestycje z zakresu problematyki społecznej i zdrowotnej. 3. Brak środków finansowych na rozwój działalności organizacji pozarządowych. 4. Wykluczenie społeczne - izolowanie się społeczne osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin. 5. Nitechę pracodawców do zatrudniania osób chorych psychicznie. 6. Niski poziom wykształcenia – brak specjalistycznego przygotowania osób niepełnosprawnych do istniejącego rynku pracy. 7. Postępujące ubożenie społeczeństwa.
--	--

- zwiększenie liczby poradni (np. powstanie filii poradni w każdej gminie) oraz zatrudnienie specjalistów pozwoli na skrócenie okresu oczekiwania na poradę i zwiększy ich dostępność.

5.2. Harmonogram realizacji zadań

Cel główny 1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

1.1. Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego			
Przedsięwzięcie	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźnik monitorujący
Praca z rodziną osób chorych psychicznie i promowanie wiedzy na temat chorób psychicznych oraz radzenia sobie z ich objawami	2012-2015	Środowiskowe Domy Samopomocy Organizacje pozarządowe PCPR – SPR OPS	liczba osób dotkniętych problemami choroby psychicznej liczba udzielonych porad
Prowadzenie edukacji dotyczącej zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli	2012-2015	Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne Szkoły	liczba szkoleń, konsultacji i zajęć liczba osób biorących w nich udział
Konferencja dotycząca upowszechnienia wiedzy na temat zdrowia psychicznego	2012-2015	Starostwo Powiatowe w Wołominie SPR organizacje pozarządowe	liczba osób uczestniczących w konferencji
1.2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym			
Diagnozowanie zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych	2012-2015	Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne Wojewódzki Szpital dla Psychicznie i Nerwowo Chorych OPTU	liczba opinii i orzeczeń liczba osób hospitalizowanych i korzystających z poradni
Wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny	2012-2015	Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień Poradnia Zdrowia Psychicznego SPR	liczba konsultacji liczba osób uczestniczących
1.3. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi			

Zwiększenie integracji społecznej osób niepełnosprawnych intelektualnie (imprezy sportowe, artystyczne i integracyjne)	2012-2015	PCPR Warszaty Terapii Zajęciowej Środowiskowe Domy Samopomocy Organizacje pozarządowe	- liczba osób uczestniczących w imprezach integracyjnych
Opracowanie i realizacja lokalnych programów informacyjno – edukacyjnych mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi	2012-2015	PCPR PUJP Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne Szkoły	
1.4. Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego			
Interwencja kryzysowa	2012-2015	Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne PCPR - SPR Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień Ośrodek Interwencji Kryzysowej Poradnia Zdrowia Psychicznego	Liczba udzielonych porad Liczba interwencji
Tworzenie lokalnych ośrodków pomocy kryzysowej oferujących poradnictwo i pomoc w stanach kryzysu zagrażającego zdrowiu psychicznemu.	2012-2015	PCPR - SPR	Liczba udzielonych porad Liczba interwencji

Cel główny 2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

2.1. Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej			
Zwiększenie dostępności do placówek świadczących usługi w zakresie zdrowia psychicznego	2012-2015	Poradnia Zdrowia Psychicznego NFZ PCPR – SPR OPTU	czas oczekiwania pacjenta na przyjęcie w PZP wykorzystanie limitów porad przyznanych przez NFZ
Opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym form niezbędnych do tworzenia centrów zdrowia psychicznego.	2012-2013	PCPR - SPR	opracowany program
2.2. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego			
Systematyczne konsultacje psychiatryczne dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi	2012-2015	Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne PCPR - SPR	ilość wizyt u specjalisty ilość dzieci konsultowanych psychiatrycznie
Poradnictwo specjalistyczne dla osób chorych psychicznie oraz ich rodzin	2012-2015	Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne PCPR - SPR	Liczba udzielonych porad psychologicznych, prawnych i logopedycznych
2.3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi			
Praca terapeutów i psychologa z osobami chorymi psychicznie w celu aktywizacji zawodowej	2012-2015	PUP Poradnia Zdrowia Psychicznego Środowiskowe Domy Samopomocy Organizacje pozarządowe WTZ, SPR	liczba osób, która skorzystała z porad specjalistów w celu aktywizacji zawodowej
Wspieranie form	2012-2015	PUP	liczba osób

zatrudnienia dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi		organizacje pozarządowe	skierowanych do zatrudnienia
Prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób z zaburzeniami psychicznymi	2012-2015	PUP organizacje pozarządowe	odsetek populacji do których kierowana jest kampania

5.3. Partnerzy programu

Założenia programowe przewidują udział wielu podmiotów w przygotowaniu i realizacji programu. Dlatego niniejszy program zakłada pozyskanie do jego realizacji jako partnerów następujących instytucji i organizacji:

- Administracja Samorządowa,
- Służba Zdrowia,
- Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Uzależnień,
- Szkoły,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Pracodawcy chronionego i otwartego rynku pracy,
- Organizacje pozarządowe.

5.4. Źródła finansowania programu i oczekiwane efekty

Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego przeznaczone zostaną ze środków pochodzących z:

- Budżetu jednostek samorządu terytorialnego,
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Narodowego Funduszu Zdrowia,
- Środków pozyskanych z funduszy strukturalnych i regionalnych UE,
- Budżetu województwa.

Dzięki wsparciu finansowemu oczekuje się osiągnięcie poszczególnych celów:

1. Wypracowanie zasad współpracy pomiędzy instytucjami, a pracodawcami działającymi w zakresie rehabilitacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi.
2. Dostosowanie ofert szkoleń do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie zdrowia psychicznego.
5. Zwiększenie liczby specjalistów.
6. Równomierny dostęp do oferty opieki psychiatrycznej.
7. Rozbudowa sieci opieki środowiskowej.
8. Organizacja Centrum Zdrowia Psychicznego.

5.5. Ewaluacja i monitoring

Monitorowanie efektywności oraz skuteczności działań podejmowanych w celu realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego będzie prowadzony przez Powiatowy Zespół Koordynujący Realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, który raz w roku będzie przekazywać sprawozdanie z działalności na rzecz zdrowia psychicznego do Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie. Na postawie przeprowadzonej przez członków Zespołu analizy zgromadzonych danych, przy uwzględnieniu specyfiki powiatu będą formułowane, a następnie przekazywane do Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej sugestie odnośnie działań na rzecz zdrowia psychicznego, w tym również propozycje zadań zleczanych organizacjom pozarządowym w ramach realizacji Powiatowego Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

Stały monitoring pozwoli wskazać problemy związane z realizacją programu, zdiagnozować przyczyny ich powstania i określić sposoby ich rozwiązania.

Ewaluacja dotyczyć będzie realizacji programu oraz jego wpływu na zmianę zdrowia psychicznego i życia społecznego mieszkańców powiatu. Polegać będzie na sprawdzeniu, czy w wyniku realizacji działań podejmowanych w ramach poszczególnych celów, osiągnięte zostały spodziewane rezultaty. Zebrane w wyniku działań ewaluacyjnych informacje pozwolą na przygotowanie raportu końcowego, który sporządzi Zespół Koordynujący.

Spis tabel

Tabela 1. Ludność gmin powiatu wołomińskiego wg płci i miejsca zamieszkania.....	5
Tabela 2. Osoby niepełnosprawne w wieku 15 lat i więcej według występujących grup schorzeń w 2009 r.	6
Tabela 3. Osoby powyżej 16-go roku życia wg stopnia i przyczyny niepełnosprawności w 2010 r.	6
Tabela 4. Osoby przed 16-tym rokiem życia wg przyczyny niepełnosprawności w 2010 r.	7
Tabela 5. Osoby z chorobami psychicznymi oraz upośledzeniami umysłowymi powyżej 16-go roku życia.	7
Tabela 6. Osoby z chorobami psychicznymi oraz upośledzeniami umysłowymi przed 16- tym rokiem życia.	8
Tabela 7. Liczba chorych hospitalizowanych i leczonych w Szpitalu i Poradni Zdrowia Psychicznego w latach 2008-2010 z podziałem na jednostki chorobowe.	9
Tabela 8. Liczba pacjentów przyjętych w Specjalistycznej Poradni Rodzinnej w Wołominie na 2010 r. w podziale na rodzaje zaburzeń.	11
Tabela 9. Liczba pacjentów przyjmowanych w Specjalistycznej Poradni Rodzinnej na lata 2009-2011 w podziale na gminy.	12
Tabela 10. Liczba pacjentów przyjętych w Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień na lata 2009-2010.	13
Tabela 11. Wykaz gmin i liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w swoim miejscu zamieszkania w 2010 r.	13
Tabela 12. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołominie, wg stanu na dzień 31 grudnia (lata 2008 – 2011).	14
Tabela 13. Oddziały psychiatryczne całodobowe i dzienne dla osób z zaburzeniami psychicznymi i dla osób uzależnionych od alkoholu na terenie powiatu.	18
Tabela 14. Inne formy pomocy psychiatrycznej – Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	19
Tabela 15. Formy wsparcia społecznego i zawodowego dla osób chorych psychicznie na terenie powiatu wołomińskiego.	24
Tabela 16. Poradnie funkcjonujące na terenie powiatu wołomińskiego.	26
Tabela 17. Zespoły Szkół Specjalnych na terenie powiatu wołomińskiego.	28
Tabela 18. Zasoby kadrowe w powiecie ogółem.	31

KALENDARZ CZYNNOŚCI ZWIĄZANYCH Z PRZEPROWADZENIEM KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

projektu uchwały Rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2012-2015

- do 27 września 2012 r. zamieszczenie ogłoszenia w sprawie konsultacji oraz projektu dokumentu poddanego konsultacjom na stronie internetowej www.powiat-wolominski.pl, w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.powiat-wolominski.pl, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Starostwa, przekazanie informacji radnym Powiatu Wołomińskiego, listy mailingowe do podmiotów, o których mowa w § 2 ust. 4 pkt 4 – 6 uchwały,
- do 28 września 2012 r. konsultacje w ramach Zespołu doradczo-inicjatywnego ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- do 9 października 2012 r. ostateczny termin zgłaszania uwag do projektu dokumentu poddanego konsultacjom,
- do 12 października 2012 r. przedłożenie projektu uchwały Rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie: przyjęcia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2012-2015 Zarządowi Powiatu Wołomińskiego,
- do 23 października 2012 r. podanie do publicznej wiadomości Raportu podsumowującego przeprowadzone konsultacje poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Powiatu, w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Starostwa.

**FORMULARZ ZGŁASZANIA UWAG DO PROJEKTU UCHWAŁY RADY POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO W SPRAWIE
PRZYJĘCIA „POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO NA LATA 2012-2015**

Lp	Stan zapisu w projekcie dokumentu (z podaniem § / ust. / pkt)	Proponowana zmiana	Uzasadnienie

Podmiot zgłaszający propozycję zmiany	Adres	Nr telefonu	Adres poczty elektronicznej	Imię i nazwisko osoby do kontaktu	Data wypełnienia